

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА
КАФЕДРА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА
КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

Затверджено
на засіданні кафедри
інтелектуальної власності, інформаційного
та корпоративного права юридичного факультету
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри, проф. Олександра ЯВОРСЬКА

Силабус з навчальної дисципліни
“Інтелектуальна власність та патентознавство”
що викладається в межах ОПП Біотехнології та біоінженерія
для другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів за
спеціальністю G21 Біотехнології та біоінженерія

Назва курсу	Інтелектуальна власність та патентознавство
Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права (КІВІКП) юридичного факультету
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	G Інженерія, виробництво та будівництво, спеціальність – G21 Біотехнології та біоінженерія
Викладачі курсу	Мартин Володимир Михайлович, канд. ю. н., доцент КІВІКП. Гринишин Христина (практичні)
Контактна інформація викладачів	volodymyr.martyn@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	За попереднім узгодженням в день лекцій/практичних занять (вул. Грушевського 4), а також у системі Zoom/Teams.
Сторінка курсу	https://bioweb.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/Intelektualna-vlasnist-ta-patentoznavstvo_G21mah_2025.pdf
Інформація про курс	Курс розроблено так, щоб надати здобувачам знання головних засад концепції інтелектуальної власності (далі – ІВ), а також авторського права, сучасного стану поступу світової спільноти до суспільства сталого розвитку в царині біотехнологій, біомедичній та соціальній сферах, а також методів, засобів й форм в їх діяльності для формування свідомості молодого покоління в цьому напрямку.
Коротка анотація курсу	Інтелектуальна власність та патентознавство є нормативною навчальною дисципліною з циклу загальної підготовки магістрів зі спеціальності G21 Біотехнології та біоінженерія, яка викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» є ознайомлення здобувачів з теоретичними та практичними знаннями, які дозволять розв'язувати комплексні проблеми у галузі професійної та дослідницької діяльності у сфері біотехнології у контексті формування оптимальних форм правової охорони інтелектуальної власності і авторського права для вирішення конкретних юридичних ситуацій та практичного застосування норм у цій сфері.
Література для вивчення дисципліни	Базова література 1. Інтелектуальне право України. (Яворська Л.С., Тарасенко Л.Л., Мартин В.М.,

Самагальська Ю.Я. та ін.) Підручники і посібники, –Тернопіль. 2016р. -608 с

2. ІТ-право (Джочка О. П., Мартин В.М. Самагальська Ю. Я., Тарасенко Л. Л., Тарасенко Х., Яворська О. С. / за заг. ред. проф. О. С. Яворської. – Львів : 2017р. – 850с
3. Право інтелектуальної власності України. Підруч. для студ. вищих навч.закладів. Шишка О.Р. та ін. К.: Видавничий Дім «Ліра», 2025. 620 с.

Додаткова література

1. Авторське право і суміжні права: Європейський досвід: У 2-х книгах / За ред. А. С Довгерта. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.
2. Атаманова Ю.Є. Захист прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи. Право та інновації. 2014. № 3. С.7.
3. Атаманова Ю. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання. — Х.: ДИВ, 2004.
4. Гура В. С. Цивільно-правова охорона Інтернет-сайту: автореф. дис.канд. юрид.наук. – К., 2006. –20 с.
5. Еннан Р.Є. Правова охорона інтелектуальної власності в ЄС: передумови формування, сучасний стан, тенденції розвитку // Часопис цивілістики. – Одеса. – 2012. – Випуск 13. – С. 113-119.
6. Мартин В. Проблеми правової охорони прав на сорти рослин за законодавством України. // Матеріали звітної науково-практичної конференції «Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні». Ч.1. (м. Львів, 7-8 лютого 2017р.)
7. Мартин В. Майнові права інтелектуальної власності на сорти рослин за законодавством України. // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXV звітної науково-практичної конференції (7–8 лютого 2019 р.): у 2-ох ч. Ч. 1. Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2019. 236 с.
8. Мартин В. Комерційні найменування:

поняття. види та особливості правової охорони.
// Збірник матеріалів круглого столу
«Торговельні марки, комерційні найменування
та інші засоби індивідуалізації суб'єктів
господарювання: проблеми правозастосування».
- Львів. 2016;

9. Орлюк О.П. Управління правами
інтелектуальної власності: монографія / О.
Орлюк, НДІ ІВ НАПрН України. — К. :
Інтерсервіс, 2014 — 178 с.

10. Пічкур О. Проблемні питання охорони прав
на сорти рослин — нетрадиційні об'єкти права
інтелектуальної власності // Інтелектуальна
власність. — 2004. — № 2. — С 3-9; № 3. — С. 20-26.

11. Пічкур О. Проблемні питання охорони прав
на сорти рослин та захисту прав селекціонерів //
Інтелектуальний капітал. — 2004. — № 4. — С
27-36; №5.- С. 3-11.

12. Право інтелектуальної власності:
Академічний курс / За ред. О.А. Підопригори, О.
Д. Святоцького. — Вид. друге, перероб. та
доповн. — К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2004.

13. Право інтелектуальної власності
Європейського Союзу та законодавство України
/ За ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М.
Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К.:
Видавничий Дім «Слово», 2006.

14. Тарасенко Л.Л. Інтернет-сайт як об'єкт ІТ-
права. Юридичний журнал «Право України».
2018. № 1. С. 103-113.

15. Харитонов Є.О. Сутність ІТ-права (ІТ- право
як концепт). ІТ право: проблеми і перспективи
розвитку в Україні: збірник матеріалів науково-
практичної конференції. Львів: НУ «Львівська
політехніка», 2016. С. 274.

16. Яворська О. С. ІТ-право: поняття, зміст,
засади. Збірник матеріалів II Міжнар. наук.-
практ. конф. “Україна в умовах реформування
правової системи: сучасні реалії та міжнародний
досвід”. Тернопіль: Юрид. ф-т. Тернопіл. нац.
екон. ун-ту, 2017. С. 279-282.

17. Яворська О. С. ІТ право: поняття, засади,
особливості. Актуальні проблеми соціального
права. Вип. 5. Матеріали міжнародної науково-
практичної конференції «Українська правнича
наука: основні тенденції розвитку в умовах

	<p>євроінтеграції». Львів, «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. С. 32-36.</p> <p>18. Яворська О. ІТ право як паралель, як альтернатива чи як виклик. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XXIV звітної науково-практичної конференції. Ч. 1. 7-8 лютого 2017 р., м. Львів. Львів, 2018. С.227-230.</p> <p>19. Яворська О. С. Охорона авторських і суміжних прав у разі їх порушення з використанням мережі Інтернет. Право України. 2018. № 1.</p> <p>20. Roohi, Bano N. Actinobacteria: Smart Micro-Factories for The Health Sector. Recent Pat Biotechnol. 2025;19(2):85-98. doi: 10.2174/0118722083300181240429072502.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України – https://www.rada.gov.ua/ 2. Єдиний державний реєстр судових рішень України – https://reyestr.court.gov.ua/ 3. https://www.epo.org/en/news-events/in-focus/biotechnology-patents
Тривалість курсу	1 семестр
Обсяг курсу	3 кредити ECTS, всього – 90 год. 16 год лекцій, 16 год практичних занять 58 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач буде <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сучасні методи дослідження та способи захисту прав інтелектуальної власності (ІВ) і авторського права при розробленні біотехнологічних проєктів шляхом творчого застосування наявних та генерування нових ідей; • достовірність інформації та надійність джерел наукових досліджень окремих інститутів ІВ, авторського права у сферах біотехнологій та біоінженерії із використанням відкритих баз даних у мережі Інтернет, відповідних реєстрів, інформаційних матеріалів Національного офісу України з ІВ та інновацій тощо; • негативні впливи біологічних факторів на

	<p>довкілля та людину через правову охорону ІВ, зокрема із використанням судових реєстрів іноземних держав, міжнародних реєстрів об'єктів ІВ і авторського права.</p> <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати передові знання і методики в сфері охорони ІВ, авторського права у сферах біотехнології та біомедицини у процесі правотворення та правозастосування інститутів приватного права; проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем. <p>Дисципліна «Інтелектуальна власність та патентознавство» забезпечує здобуття загальних компетентностей, фахових компетентностей і програмних результатів навчання, передбачених ОПП «Біотехнології та біоінженерія другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності G21 Біотехнології та біоінженерія.</p> <p>ЗК04. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ФК09. Здатність застосовувати законодавство про авторське право для потреб практичної діяльності.</p> <p>ФК10. Здатність використовувати результати наукового пошуку в практичній діяльності.</p> <p>ПР02. Використовувати бібліотеки, інформаційні бази даних, інтернет ресурси для пошуку необхідної інформації.</p> <p>ПР03. Здійснювати злагоджену роботу на результат у колективі з урахуванням суспільних, державних і виробничих інтересів.</p> <p>ПР14. Дотримуватись норм академічної доброчесності під час навчання та провадження наукової діяльності, знати основні правові норми щодо захисту ІВ.</p>
<p>Ключові слова:</p>	<p>Авторське право, біотехнологія, біомедицина, біоінженерія патентне право, промислова</p>

	власність, засоби індивідуалізації, твір, винахід, корисна модель, промисловий зразок, торговельна марка, географічне зазначення, сорти рослин, породи тварин, мікроорганізм, комерційне найменування, комерційна тасмниця, ноу-хау, патент, свідоцтво, заявка, експертиза, договір.
Формат курсу	Очний, один семестр (1й)
Теми	Подано в таблиці нижче
Підсумковий контроль, форма	Залік, усний.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із правознавства
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	лекція, презентація (ілюстрація, демонстрація), пояснення, самостійна робота, спостереження, практичні завдання.
Необхідне обладнання	Мультимедійний пристрій, комп'ютер, фліпчарт, папір, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Рівень знань студентів оцінюють за результатами поточного та підсумкового контролів. Поточний контроль здійснюється шляхом оцінювання практичних занять за допомогою письмових тестів (8 по 5 балів), які виконуються наприкінці кожного практичного заняття. Письмовий модульний контроль: 10 балів (5 балів, терміни; 5 балів – відповідь на питання). Пропущені практичні мають бути відпрацьовані упродовж поточного семестру. Студент, який пропустив більше половини практичних робіт, не допускається до відпрацювання і вважається таким, хто не виконав навчальний план з дисципліни. Самостійна робота оцінюється за підготовкою до практичних робіт, а також за включенням питань, винесених на самостійне опрацювання, до підсумкового контролю. Підсумковий контроль: 50 балів (10 балів, терміни; 20 балів тести; 2 теоретичні питання, кожне 10 балів). Нульова толерантність до академічної недоброчесності https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf
Питання контролю (замірів знань)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правова природа права ІВ. 2. Нормативно-правова регламентація права ІВ. 3. Державна система правової охорони ІВ.

5. Система законодавства України про ІВ.
6. Об'єкти права ІВ.
7. Суб'єкти права ІВ.
8. Поняття авторського права.
10. Об'єкти авторських прав.
11. Автор. Суб'єкти авторського права.
12. Зміст авторських прав. Особисті немайнові та майнові права автора.
13. Строк дії авторського права.
14. Державна реєстрація авторського права.
15. Особливості правової охорони об'єктів суміжних прав (виконання твору, фонограми, відеограми, програми).
17. Вільне використання об'єктів авторського права та суміжних прав.
19. Поняття права промислової власності. Об'єкти та суб'єкти права промислової власності.
20. Патент. Зміст майнових прав, що впливають з патентів на винахід та корисну модель.
21. Промисловий зразок. Правова охорона прав на промислові зразки.
22. Види промислових зразків. 23. Особливості правової охорони незареєстрованих промислових зразків.
24. Способи та порядок захисту прав на промисловий зразок.
25. Поняття та система засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
31. Правова охорона комерційного (фірмового) найменування.
32. Поняття, ознаки, види торговельних марок (товарних знаків).
33. Умови надання правової охорони торговельним маркам.
34. Реєстрація торговельної марки.
35. Охорона прав на географічне зазначення.
36. Правова охорона наукового відкриття
37. Депонування мікроорганізмів
38. Особливості правової охорони селекційних досягнень (сорту рослин, породи тварин).
39. Правова охорона комерційної таємниці.
40. Поняття, види та загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими

	правами ІВ. 41. Ліцензія та ліцензійний договір. 42. Договір про створення за замовленням і використанням об'єкта права ІВ. 43. Договір про передання виключних майнових прав ІВ.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу

Схема курсу “Інтелектуальна власність та патентознавство”

Тиж-день	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності і та обсяг годин	Дод. лі-ра / ресурс для виконання завд.	Термін виконання, тижні
1	Лекція. Загальні положення про ІВ Практичне заняття: Поняття ІВ, інтелектуального права. Інтелектуальне право України як галузь законодавства. Основні інститути інтелектуального права. Державна система охорони ІВ в Україні. Міжнародно-правові акти у системі інтелектуального права України. Законодавство України як базовий регулятор інтелектуальних відносин.	<i>Лекція - 2 год, Практичне заняття - 2 год самостійна робота - 10 год</i>	1, 14, 18	2 тижні
2	Лекція. Авторське право. Практичне заняття: Поняття та правова природа авторського права. Суб'єкти авторського права. - фізична особа як первинний суб'єкт, якому належить авторське право. Презумпція авторства; - співавторство: поняття та види; - правонаступники, перекладачі та автори інших похідних творів. Об'єкти авторського права. Виникнення та здійснення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора. Строки дії авторських прав. Способи захисту авторського права.	<i>Лекція – 2 год, Практичне заняття - 2 год самостійна робота - 8 год</i>	2, 3,6 19	2 тижні

3	<p>Лекція. Суміжні права. Практичне заняття: Поняття та правова природа суміжних прав. Суб'єкти суміжні права. Об'єкти суміжних прав. Строки дії суміжних прав. Зміст та порядок здійснення суміжних прав: права виконавців; права виробників фонограм та виробників відеограм; права організацій мовлення. Управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав. Захист суміжних права.</p>	<p><i>Лекція - 2 год, Практичне заняття – 2 год самостійна самостійна робота – 8 год</i></p>	2,7, 14	2 тижні
4	<p>Лекція і практичне заняття. Патентне право. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок. Умови надання правової охорони винаходу (корисній моделі). Патент: поняття, види, порядок отримання. Права власника патенту. Промисловий зразок. Види промислових зразків. Особливості правової охорони незареєстрованих промислових зразків. Способи та порядок захисту прав на промисловий зразок.</p>	<p><i>Лекція - 2 год, Практичне заняття – 2 год самостійна робота – 4 год</i></p>	7, 14,15, 21	2 тижні
5	<p>Лекція і практична. Поняття та система засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Комерційне (фірмове) найменування. Охорона прав інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування. Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Умови надання правової охорони торговельним маркам. Охорона прав ІВ на географічне зазначення. Умови та порядок надання правової охорони географічному зазначенню. Права, що впливають із реєстрації</p>	<p><i>Лекція - 2 год, Практичне заняття – 2 год самостійна робота – 12 год</i></p>	2,15,18	2 тижні

	географічного зазначення та/ або права на його використання.			
6	Лекція і практична. Охорона прав ІВ на наукове відкриття, комерційну таємницю та інші об'єкти ІВ. Право ІВ на наукове відкриття. Охорона прав ІВ на раціоналізаторську пропозицію та комерційну таємницю.	Лекція - 2 год, Практична - 2 самостійна робота - 8 год	2, 7, 15, 9, 11, 12, 13	2 тижні
7	Лекція і практична. Охорона прав ІВ на селекційні досягнення. Охорона прав ІВ на сорт рослин і на породу тварин.	Лекція - 2 год, практ. - 2 год сам. роб - 8 год	12, 13,	2 тижні
8	Лекція і практична. Договори у сфері ІВ. Поняття, види та загальна характеристика договорів у сфері ІВ. Ліцензія та ліцензійний договір. Договір про створення об'єкта ІВ за замовленням.	Лекція - 2 год, практ. - 2 год сам. роб. - 2 год	2, 3, 19	2 тижні

Автори

Христина ГРИНИШИН

Володимир МАРТИН

"Погоджено"

Голова методичної ради біологічного факультету
Віталій ГОНЧАРЕНКО

"29" _____ серпня _____ 2025 р.

Гарант ОПП «Біотехнології та біоінженерія»

Богдан ОСТАШ

" 29 " _____ 11X _____ 2024⁵р.